

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de opvolgingsdoorlichting van Vrije Lagere School - Mater Dei te LEUVEN

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Instellingsnummer	115485
Instelling	Vrije Lagere School - Mater Dei
Directeur	Chris HEUGHEBAERT
Adres	Sint-Jacobsplein 13 - 3000 LEUVEN
Telefoon	016-22.64.37
Fax	016-22.42.12
E-mail	directie.lager@materdei-leuven.be
Website	materdei-leuven.be
Bestuur van de instelling	VRIJE GESUBS. B.S. MATER-DEI-INSTITUUT
Adres	Sint-Jacobsplein 13 - 3000 LEUVEN
Scholengemeenschap	Katholieke Basisscholen Leuven
Adres	Pakenstraat 65 - 3001 HEVERLEE
CLB	Vrij CLB Leuven
Adres	Karel van Lotharingenstraat 5 - 3000 LEUVEN
Dagen van het opvolgingsbezoek	20-05-2014
Einddatum van het opvolgingsbezoek	20-05-2014
Datum bespreking verslag met de instelling	20-05-2014
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Stefan PASTURE
Teamleden	Els VER EECKE

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 HISTORIEK	4
2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN).....	4
3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?	4
3.1 Lager onderwijs: Nederlands	4
3.2 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	6
3.3 Lager onderwijs: muzische vorming	7
4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG	9

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de opvolgingsdoorlichting van de school door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Als de school bij een doorlichting een beperkt gunstig advies kreeg, volgt na de periode, vermeld in het advies, een opvolgingsdoorlichting. Tijdens een opvolgingsdoorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de bij de voorgaande doorlichting vastgestelde tekortkomingen voldoende werden geredimeerd.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een (opvolgings)doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de school karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de school
- proces: initiatieven die de school neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de school met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

Tijdens het opvolgingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

De opvolgingsdoorlichting resulteert in een opvolgingsverslag dat bestaat uit een concluderend gedeelte en een advies.

Het concluderende gedeelte omvat de conclusies van de opvolging.

Het opvolgingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan twee adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve opvolgingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 HISTORIEK

Het vorige doorlichtingsbezoek vond plaats van 15-11-2010 tot 18-11-2010 en werd afgesloten met een beperkt gunstig advies. Vanaf 01-09-2013 moet de school kunnen aantonen dat tekort(en) die aan de basis lagen van dit advies, in voldoende mate werden geremedieerd. Dit verslag beschrijft in welke mate de school daarin is geslaagd.

2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN)

Lager onderwijs - Leergebieden

Nederlands
wereldoriëntatie
muzische vorming

3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?

3.1 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor Nederlands in voldoende mate. Het onderwijsaanbod sluit nauw aan bij de uitgangspunten van de eindtermen. In een veilig leef- en leerklimaat krijgen de leerlingen maximale kansen om hun taalvaardigheid binnen de verschillende domeinen van het leergebied te verhogen. De didactische aanpak en de variatie aan werkvormen dragen hiertoe bij. De school implementeerde hedendaags taalvaardigheidsonderwijs op een intensieve en een exemplarische wijze vanuit een uitgebouwd talenbeleid.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Om de leerplandoelen voor Nederlands te realiseren, maakt de school met uitzondering van het eerste leerjaar gebruik van eenzelfde onderwijsleerpakket. De leraren vertrouwen erop dat dit referentiekader en de bijsturingen die het team deed na een grondige analyse voldoende garanties bieden om de totaliteit van alle leerplandoelen na te streven. Door veelvuldig overleg en het aanmaken van duidelijke visie teksten over het leergebied in het algemeen en over specifieke domeinen zoals voor schrijven, spreken en lezen (observatie- en analyseschema) is er duidelijkheid over een verticale lijn. Het team ondernam ook acties om de aansluiting tussen het eerste en het tweede leerjaar te optimaliseren.

Als aanloop tot het invoeren van een nieuw onderwijsleerpakket bestudeerde het team grondig diverse leerpakketten en de link met de leerplannen.

Documentanalyse en gesprekken tonen aan dat alle leraren de lessen uit het onderwijsleerpakket consequent volgen. Het onderwijsaanbod is evenwichtig en volledig samengesteld. De functionele taalvaardigheid staat centraal zowel binnen de mondelinge als schriftelijke vaardigheden. Betekenisvolle opdrachten zorgen ervoor dat de leerlingen ruime oefenkansen krijgen voor luisteren en spreken. Naast doelgerichte luister- en spreekactiviteiten organiseren de leraren veelvuldig interactieve taken die echte communicatie losweken.

De horizontale samenhang springt in het oog. Binnen een lesactiviteit komen meerdere domeinen en vaardigheden geïntegreerd aanbod. Taaltaken geven geregeld aanleiding tot reflectie over de betekenis van woorden maar ook over

de gehanteerde schrijf-, lees-, luister- en spreekstrategieën. Naast de sterke horizontale samenhang binnen het leergebied is er een duidelijke samenhang tussen Nederlands en andere leergebieden zoals wereldoriëntatie en muzische vorming. De leraren maken dankbaar gebruik van het onderwijsleerpakket om dit ten volle uit te spelen.

Met ondersteuning van het intern leiderschap streven de leraren naar krachtige leeromgevingen waarin de leerlingen kansen krijgen tot actief leren door middel van coöperatieve en interactieve werkvormen. Tevens kunnen de leerlingen rekenen op werkelijkheidsgericht en levendig taalonderwijs. De leraren creëren een grote betrokkenheid van de leerlingen tijdens klas- en schooloverschrijdende projecten zoals de deelname aan de jeugdboekenweek, voorleesweek en gedichtenweek.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

De school voorziet voldoende leermiddelen en didactische materialen voor bereiken van de leerplandoelen. Naast de materialen van de onderwijsleerpakketten beschikken heel wat leraren over aanvullend materiaal. Maandelijks bezoeken de leerlingen in groep de plaatselijke openbare bibliotheek, maar ook met andere initiatieven investeert de school in leesbevordering.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

Op een evenwichtige en representatieve wijze evalueren de meeste leraren alle leerlingen voor alle domeinen van het leergebied. De leraren gebruiken daarvoor het dagelijkse leerlingenwerk, de toetsen van het onderwijsleerpakket, de eigen toetsen, de toetsen van het leerlingvolgsysteem en externe toetsen. Daarbij is er voor de meeste domeinen systematisch aandacht voor de afstemming van de evaluaties op de leerplandoelen.

De evaluaties geven een correct en nauwkeurig beeld over het nastreven van de leerplandoelen. Sommige evaluatiegegevens worden opgenomen in het leerlingvolgsysteem.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De zorg voor het leren van Nederlands maakt het hoofddeel uit van de leerbegeleiding. De school heeft een specifieke zorgwerking opgebouwd die aansluit bij de leerlingenkenmerken. Titularissen zijn de belangrijkste schakel in de leerbegeleiding. Zij leveren waardevolle inspanningen om in de nodige eerstelijnszorg te voorzien. Remediëringfiches, hoekenwerk gericht op remediëring, werken in niveau groepen, herhalingsopdrachten, extra oefeningen ... het zijn enkele van de vele diverse werkvormen die de leerkrachten hanteren om de talige doelen met zoveel mogelijk leerlingen te bereiken.

Het multidisciplinair overleg verzamelt informatie die kan leiden tot verhoogde zorg. In enige mate ondersteunt dit zorgoverleg de praktijkvaardigheid van de leerkracht. De school organiseert onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers. In de loop van het schooljaar stappen veel nieuwe leerlingen de school binnen. Voor de anderstalige leerlingen voorziet de school in een opvolgingstraject, zowel in de klas als erbuiten.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

Het team startte na de doorlichting, onder impuls van de directie, de zorgcoördinator en een klasleerkracht een intensief en exemplarisch leertraject om het aanbod voor Nederlands te optimaliseren en te laten aansluiten bij de specifieke doelgroep. Dit vernieuwingstraject kadert binnen de uitwerking van een talenbeleid dat als voorbeeld van goede praktijk kan gelden.

Het team heeft een opvallende vooruitgang geboekt in de kennis en het

toepassen van hedendaags taalvaardigheidsonderwijs.

De school bouwde een groot netwerk uit van samenwerkingsverbanden. Dit resulteert in een “brede school” aanpak.

3.2 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor wereldoriëntatie in voldoende mate. Het onderwijsaanbod is evenwichtig en volledig samengesteld met de nodige aandacht voor verticale en horizontale samenhang. In de meeste klassen krijgen kinderen echt kansen om actief te leren. Met uitdagende onderzoeksopdrachten stimuleren de leraren de leerlingen om zelfstandig leerinhouden te verwerven, hetgeen in een grote betrokkenheid bij de leerlingen resulteert.

Curriculum	Het onderwijskundige handelen van de leraren wordt gestuurd vanuit de
Onderwijsaanbod	krachtlijnen en de doelen van het gevolgde leerplan. Uit de eigen schoolvisie
<i>Referentiekader</i>	blijkt dat het team nauw wil aansluiten bij en vertrekken van de (multiculturele)
<i>Planning</i>	leefwereld van de kinderen.
<i>Evenwichtig en volledig</i>	
<i>Samenhang</i>	
<i>Brede harmonische vorming</i>	Leraren ontwerpen leeromgevingen waarin elk kind ongeacht zijn leervermogen,
<i>Actief leren</i>	voorkennis of sociale afkomst aan zijn trekken komt. Duidelijke afspraken tussen de teamleden garanderen volledigheid en een graduele opbouw van het onderwijsleeraanbod. De school ontwikkelde hiervoor een aantal documenten en procedures die voor alle leraren beschikbaar zijn. Deze werkwijze zorgt ervoor dat de thema-inhouden door iedereen geconsulteerd kunnen worden en dat de doelen duidelijk doorheen de school afgebakend zijn.

Talrijke initiatieven illustreren het streven van het team naar werkelijkheidsgericht onderwijs. Zo zijn er onder andere de themagebonden uitstappen of meerdaagse extra-murosactiviteiten, de samenwerking met externe ‘experts’, de aandacht voor actualiteit en de activiteiten in het kader van gezondheids- en verkeerseducatie. Er is ook een groeiende aandacht voor het domein techniek.

Materieel beheer	De school beschikt over voldoende leermiddelen om de eindtermen en
Uitrusting	leerplandoelen voor wereldoriëntatie te kunnen realiseren. De computerklas
<i>Ontwikkelingsmaterialen</i>	geeft de leerlingen kansen om digitaal informatie te verwerven en te verwerken.
<i>Leermiddelen</i>	De school is bezig met de inventarisatie en uitbreiding van de nodige gereedschappen en materialen om het aanbod voor het domein techniek te optimaliseren.

In alle klassen zijn de tijd- en ruimtekaders aanwezig. Deze zijn doorheen de lagere afdeling gradueel opgebouwd.

Evaluatie	Op basis van een ondersteunend document maakte het team afspraken over de
Evaluatiepraktijk	te evalueren leerplandoelen per leerjaar. Dat leidt tot een evenwichtige
<i>Evenwichtig en representatief</i>	evaluatiepraktijk. Het team experimenteert in toenemende mate met
<i>Kindvolgsysteem</i>	alternatieve evaluatievormen.
<i>Leerlingvolgsysteem</i>	
<i>Gericht op bijsturing</i>	

In observaties, in het leerlingvolgsysteem of in verslagen van het MDO zijn weinig tot geen gegevens te vinden vanuit het leergebied wereldoriëntatie. De leerbegeleiding is er nog niet aan toe om te differentiëren vanuit talenten of interesses en mogelijkheden van leerlingen.

Begeleiding	De meeste leraren reflecteren met de leerlingen over eigen gedrag,
--------------------	--

Leerbegeleiding oplossingsproces, inzichten, vaardigheden en interesses. Tijdens
Beeldvorming 'reflectiemomenten' staan de werk- en leerervaringen centraal.
Zorg

In de meeste klassen stimuleren leraren overleg en samenwerking in heterogene groepen door het aanwenden van coöperatieve werkvormen waarbij de leerlingen diverse rollen opnemen. Diversiteit is hier een troef, waarin elk kind ongeacht zijn leervermogen aan zijn trekken komt. 'Snellerenden' krijgen kansen om verdiepende opdrachten uit te voeren. Uitgaan van belangstelling en talentontwikkeling is een krachtig zorgverbredend middel.

Professionalisering De leraren bouwden tijdens de voorbije periode een nascholingscultuur op en
Deskundigheidsbevordering legden zich bijzonder toe op deskundigheidsbevordering voor wereldoriëntatie.
Nascholingen
Interne expertise

3.3 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet

De school bereikt in voldoende mate de eindtermen voor het leergebied muzische vorming. Het team slaagt er in de kerngedachten van het leergebied toe te passen en leergebiedoverstijgend muzisch te werken. De vele realisaties op klas- en schoolniveau getuigen van een vernieuwde muzische ingesteldheid van de leerkrachten. Het team bewaakt en evalueert het aanbod.

Curriculum Met een eigen ontwikkeld instrument slagen de leerkrachten er in hun aanbod te
Onderwijsaanbod bewaken in functie van het behalen van de leerplandoelstellingen. De
Referentiekader planningssystemen die in relatie staan met de eindtermen en leerplandoelen,
Planning laten de leerkrachten toe om in een evenwichtig en volledig aanbod te voorzien.
Evenwichtig en volledig Verticale samenhang wordt door formeel overleg en door overgangsgesprekken
Samenhang gegarandeerd. Het traject dat de school doorliep met de directie en in
Brede harmonische vorming samenwerking met externe diensten bieden voldoende garantie voor een
Actief leren leerplangerichte aanpak. Vooral op graadniveau werden duidelijk afspraken
gemaakt.

De teamleden benutten voluit de mogelijkheden om horizontale samenhang te creëren met de andere leergebieden. Het verband met de andere leergebieden en met de leergebiedoverschrijdende eindtermen leren leren en sociale vaardigheden is intentioneel aanwezig.

De uitwerking van muzische vorming sluit nauw aan bij de uitgangspunten van het leerplan. Het team schreef een schooleigen visietekst uit. Aandacht gaat hierin naar een beschrijving van de verschillende domeinen, de leerlijnen per graad de relatie tussen de visie, het overzicht, de agenda, de evaluatie en de rapportering.

De aandacht in de klaspraktijk voor het muzisch proces, voor experimenteren en exploreren, voor beschouwen en genieten, voor de ontwikkeling van talenten, attitudes en vaardigheden en voor waarderen en reflecteren, sluiten aan bij de afspraken. Het formeel bestuderen van de leerplanvisie en de uitgangspunten van de eindtermen betekent een duidelijke meerwaarde op de klasvloer.

Materieel beheer In het klasbeeld van de meeste leerlingengroepen zien we realisaties van
Uitrusting mogelijkheden die kinderen krijgen om mee vorm te geven aan hun leef- en
Ontwikkelingsmaterialen beleavingswereld en om zich speels uit te drukken door middel van beeld-,
Leermiddelen lichaams-, woord-, klank-, kunst- en mediataal.

Evaluatie Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Kindvolgsysteem</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i> <i>Gericht op bijsturing</i>	Het team is zoekende naar een eenduidige realisatie van de visie en naar gepaste alternatieve evaluatievormen. Meerdere leraren stimuleren leerlingen om te groeien in het proces van zelfevaluatie. Het leerlingvolgsysteem focust enkel bij de overgangsgesprekken op mogelijke talenten van kinderen. De teamleden geven aan hun bevindingen, die ze noteren in een eigen schriftje, te communiceren met de ouders bij oudercontacten. De leraren zoeken een evenwicht tussen de evaluatie van technische vaardigheden en van de procesmatige vooruitgang.
Begeleiding Leerbegeleiding <i>Beeldvorming</i> <i>Zorg</i>	De leerkrachten doen bijzondere inspanningen opdat de leerlingen zich “veilig en geborgen” zouden voelen in de klas. Hierdoor durven kinderen zich expressief uiten. In dit positieve klasklimaat speelt de klastitularis een cruciale rol in de aanmoediging en ondersteuning van kinderen. Leerlingen krijgen ook kansen om van elkaar te leren of elkaar te helpen tijdens het muzisch proces. Deze interventies worden weinig expliciet vastgelegd in de planningsdocumenten of in het volgsysteem.
Professionalisering Deskundigheidsbevordering <i>Nascholingen</i> <i>Interne expertise</i>	Het ontwikkelingstraject dat de school doorliep voor de verschillende leergebieden in de focus en de bereikte resultaten zijn in grote mate de verdienste van de bijzondere deskundigheid van het algemene beleid en de ontwikkelingsbereidheid van het team.

4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning van tekort(en) zoals vermeld in punt 2 van dit verslag:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het **lager onderwijs**.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Stefan PASTURE de inspecteur-verslaggever	Chris HEUGHEBAERT de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	